

Sygn. akt I CZ 4/12

POSTANOWIENIE

Dnia 3 lutego 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jan Górowski (przewodniczący)

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa Polskich Kolei Państwowych S.A. w Warszawie
przeciwko Piotrowi S. i Robertowi B.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 3 lutego 2012 r.,

zażalenia pozwanych na postanowienie Sądu Okręgowego w W.

z dnia 12 października 2011 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 12 października 2011 r. Sąd Okręgowy odrzucił skargę kasacyjną pozwanych od wyroku tego Sądu z dnia 27 maja 2011 r., oddalającego apelację pozwanych od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 3 listopada 2010 r., którym zasądzono od pozwanych solidarnie na rzecz powodowej spółki kwotę 76 914 zł z odsetkami i kosztami procesu.

Sąd Okręgowy stwierdził, że, zgodnie z art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c., skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, w sprawach gospodarczych – niższa niż siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych, a w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych – niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Poza tym – stosownie do § 2 pkt 1 powołanego artykułu – skarga kasacyjna jest niedopuszczalna także w sprawach o rozwód, o separację, a alimenty, o czynsz najmu lub dzierżawy oraz o naruszenie posiadania. W niniejszej sprawie powodowa spółka dochodziła od pozwanych kwoty 76 914 zł tytułem czynszu wynikającego z łączącej ją z pozwanymi umowy dzierżawy. W tym stanie rzeczy wniesiona przez pozwanych skarga kasacyjna ulegała odrzuceniu, jako z innych przyczyn niedopuszczalna (art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

W zażaleniu na to postanowienie pozwani zarzucili Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 398² § 2 pkt 1 k.p.c. przez przyjęcie, że niniejsza sprawa jest sprawą o czynsz dzierżawy, podczas gdy zawarta przez strony umowa została rozwiązana z dniem 30 września 2006 r. i w dacie wytoczenia powództwa stron nie łączył już stosunek dzierżawy, a poza tym przedmiotem sporu był również zarzut przedawnienia roszczenia odnośnie do kwoty 52 433,26 zł oraz rozliczenia z tytułu nakładów poniesionych na przedmiot dzierżawy. W konkluzji żalący wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398² § 2 pkt 1 k.p.c., skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach m.in. o czynsz najmu lub dzierżawy. Identyczne wyłączenie przedmiotowe zawierał także poprzednio obowiązujący art. 392¹ § 2 pkt 1 k.p.c.,

uchylony przez ustawę z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98), a wcześniej – art. 393 pkt 3 k.p.c. Pod rządem tych przepisów Sąd Najwyższy wyjaśnił, że sprawą o czynsz najmu w rozumieniu art. 393 pkt 3 k.p.c. jest zarówno sprawa o zapłatę czynszu najmu, jak i sprawa o ustalenie stosunku prawnego lub prawa, czy sprawa o ukształtowanie, jeżeli przedmiotem ustalenia bądź ukształtowania dokonywanego orzeczeniem sądu ma być czynsz najmu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1998 r., II CKN 587/97, OSNC 1998, nr 12, poz. 213 i z dnia 18 sierpnia 2006 r., III CSK 173/06, nie publ.). Wskazał też, że dyspozycją art. 393 pkt 3 k.p.c. objęte są również sprawy o odsetki za opóźnienie świadczenia czynszu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 1998 r., III CZ 65/98, OSNC 1998, nr 11, poz. 194 oraz z dnia 4 listopada 1999 r., I CKN 163/98, OSNC 2000, nr 5, poz. 90). Orzeczenia te zachowują aktualność także na gruncie art. 398² § 2 pkt 1 k.p.c.

W niniejszej sprawie żalący zmierzają do wykazania, że pojęciem czynsz dzierżawy w rozumieniu art. 398² § 2 pkt 1 k.p.c. nie są objęte sprawy, w których wydzierżawiający dochodzi świadczeń z umowy dzierżawy po jej rozwiązaniu, gdyż z chwilą ustania stosunku dzierżawy zobowiązanie dzierżawcy wobec wydzierżawiającego ulega przekształceniu z zobowiązania do zapłaty czynszu dzierżawnego na zobowiązanie do naprawienia szkody wyrządzonej wskutek niewykonania zobowiązania zapłaty. Pogląd ten nie zasługuje na aprobatę, nie ma bowiem uzasadnionych podstaw do zwięzającej wykładni art. 398² § 2 pkt 1 k.p.c., idącej w kierunku ograniczenia kwalifikowania spraw o czynsz tylko do spraw o czynsz, w których pozew zostanie wniesiony w czasie trwania stosunku dzierżawy. Gdyby takie ograniczenie było zamiarem ustawodawcy, dałby temu wyraz w treści przepisu. W braku takiego zastrzeżenia trzeba przyjąć, że odnośnym pojęciem objęte są również sprawy o zapłatę zaległego czynszu, choćby pozew o zapłatę został wniesiony po ustaniu stosunku dzierżawy, istotne bowiem jest tylko to, by sprawa dotyczyła obowiązku zapłaty czynszu. Nie można podzielać poglądu żalących, że z chwilą ustania stosunku dzierżawy zobowiązanie do zapłaty zaległych świadczeń z tytułu czynszu ulega przekształceniu w zobowiązanie do naprawienia szkody.

Powodowa spółka dochodziła od pozwanych zapłaty zaległego czynszu wymagalnego w czasie obowiązywania umowy dzierżawy wraz z odsetkami za opóźnienie i jej roszczenie zostało uwzględnione na podstawie art. 693 § 1 k.c. Nie ulega zatem wątpliwości, że niniejsza sprawa jest sprawą o czynsz dzierżawy w rozumieniu art. 398² § 2 pkt 1 k.p.c.

Podnoszona przez żalących okoliczność, że przedmiotem rozstrzygnięcia w sprawie były również zarzuty przedawnienia roszczenia powódki i potrącenia wierzytelności z tytułu nakładów poniesionych na przedmiot dzierżawy pozostaje bez znaczenia dla kwalifikacji sprawy, o jej rodzaju bowiem decyduje treść żądania pozwu, a nie charakter zarzutów, którymi bronią się pozwani (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 1999 r., III CZ 9/99, nie publ.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na zasadzie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako pozbawione uzasadnionych podstaw.